

**ΘΕΜΑΤΑ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ**

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

a) Omnia sunt miserā in bellis civilibus, sed nihil miserius quam ipsa victoria: ea victores ferociōres impotentioresque reddit, ut, etiamsi natura tales non sint, necessitate esse cogantur. Bellorum enim civilium exitus tales sunt semper, ut non solum ea fiant, quae velit victor, sed etiam ut victor obsequatur iis, quorum auxilio victoria parta sit.

b) Nam in sacello quodam nocte cum sororis filia persedebat expectabatque dum aliqua vox congruens proposito audiretur. Tandem puella, longa mora standi fessa, rogavit materteram, ut sibi paulisper loco cederet. Tum Caecilia puellae dixit: «ego libenter tibi mea sede cedo».

c) Sulla, occupata urbe, senatum armatus coegerat ut C. Marius quam celerrime hostis iudicaretur. Cuius voluntati nemo obviam ire audebat; solus Quintus Mucius Scaevola augur de hac re interrogatus sententiam dicere noluit. Quin etiam cum Sulla minitans ei instaret, dixit is Sullae: «Licet mihi ostendas agmina militum, quibus curiam circumsedisti; licet mortem miniteris, numquam tamen ego hostem iudicabo Marium. Etsi senex et corpore infirmo sum, semper tamen meminero urbem Romam et Italiam a Mario conservatam esse.

d) Non Sicanorum aut Pelasgorum, qui primi coluisse Italiam dicuntur, sed aetatis suae verbis utebantur. Tu autem, proinde quasi cum matre Evandri nunc loquaris, sermone abhinc multis annis iam obsoleto uteris, quod neminem scire atque intellegere vis, quae dicas. Quin, homo inepte, taces, ut consequaris, quod vis? Sed antiquitatem tibi placere dicis, quod honesta et bona et modesta sit. Sic ergo vive, ut viri antiqui.

A. Να μεταφραστούν τα αποσπάσματα a, b, και d.

ΜΟΝΑΔΕΣ 40

1. α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ουσιαστικά:

exitus : την αφαιρετική ενικού αριθμού και τη γενική πληθυντικού αριθμού

auxilio : την αιτιατική ενικού και τη γενική πληθυντικού αριθμού

nocte: την αφαιρετική ενικού και τη γενική πληθυντικού αριθμού

agmina: την ονομαστική ενικού και τη γενική πληθυντικού αριθμού

homo inepte: την ίδια πτώση πληθυντικού αριθμού

ΜΟΝΑΔΕΣ 5

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω αντωνυμίες:

nihil : τη γενική ενικού αριθμού

tales : τη γενική ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος

suae: τον ίδιο τύπο του α' προσώπου

quodam : την αιτιατική ενικού αριθμού στο αρσενικό γένος

aliqua : την αιτιατική ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος

ΜΟΝΑΔΕΣ 5

2. Να γράψετε τους αντίστοιχους τύπους των άλλων βαθμών.

miserā , ferociōres , multis , bona , antiqui

3. α: Να γράψετε τα απαρέμφατα όλων των χρόνων (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο)
loquaris

ΜΟΝΑΔΕΣ 4

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω
ρηματικούς τύπους.

cederet: την υποτακτική μέλλοντα ίδιας φωνής και προσώπου

audebat: την υποτακτική υπερσυντελικού ίδιου προσώπου

scire: το β' ενικό πρόσωπο προστακτικής ίδιου χρόνου

placere: γ' ενικό πρόσωπο υποτακτικής υπερσυντελικού της ίδιας φωνής

fiant: τη γενική γερονδίου

ΜΟΝΑΔΕΣ 5

4. Να δηλώσετε το σκοπό με την αναφορική τελική πρόταση και τη γενική
γερονδίου: (απόσπασμα c)
ut C. Marius quam celerrime hostis iudicaretur.

ΜΟΝΑΔΕΣ 6

5. coluisse: Να χαρακτηρίσετε συντακτικά το απαρέμφατο να γράψετε το υποκείμενό
του και να αιτιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου του.

ΜΟΝΑΔΕΣ 7

6. Να επαναδιατυπώσετε την πρόταση ώστε να εκφράζεται η απαγόρευση και με τους
δύο τρόπους: sic vive

ΜΟΝΑΔΕΣ 6

7. Να μεταφερθούν οι προτάσεις στον πλάγιο λόγο με εξάρτηση από τις φράσεις:

α. Bellorum enim civilium exitus tales sunt semper, ut non solum ea fiant, quae velit
victor. (απόσπασμα a)

Cicero dixit...

β. Quin, taces, ut consequaris, quod vis? (απόσπασμα d)

Philosophus hominem interrogavit...

ΜΟΝΑΔΕΣ 8

8. Να αναλύσετε τη μετοχή σε αντίστοιχη πρόταση
fessa

ΜΟΝΑΔΕΣ 4

9. Να δηλώσετε το συντακτικό ρόλο κάθε λέξης.

civilibus

ferociores

exitus

auxilio

(απόσπασμα a)

mora

sibi

(απόσπασμα b)

primi

sermone

antiquitatem

viri

(απόσπασμα d)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Μετάφραση

α) Όλα είναι αξιοθρήνητα στους εμφύλιους πολέμους αλλά τίποτα δεν είναι πιο αξιοθρήνητο από την ίδια τη νίκη: αυτή κάνει τους νικητές πιο άγριους και πιο αχαλίνωτους (απ' ότι συνήθως), ώστε, κι αν ακόμη δεν είναι τέτοιοι απ' τη φύση τους, να αναγκάζονται από τα πράγματα (κατά λέξη: από ανάγκη) να γίνουν. Γιατί τα αποτελέσματα των εμφύλιων πολέμων είναι πάντα τέτοια ώστε όχι μόνο να γίνονται αυτά που θέλει ο νικητής, αλλά ακόμη να κάνει ο νικητής το χατίρι εκείνων, με τη βοήθεια των οποίων κερδήθηκε η νίκη.

β) Πραγματικά μια νύχτα καθόταν σ' ένα ιερό με την κόρη της αδερφής (της) και περίμενε μέχρι να ακουστεί κάποια φωνή σύμφωνη (που να ανταποκρινόταν) στο σκοπό τους. Στο τέλος η κοπέλα κουρασμένη από την πολλή ορθοστασία ζήτησε από τη θεία της να της παραχωρήσει για λίγο τη θέση (της). Τότε η Καικιλία είπε στην κοπέλα: «Ευχαρίστως σου παραχωρώ τη θέση μου».

δ) Δε χρησιμοποιούσαν τη γλώσσα των Σικανών και των Πελασγών, που λένε πως ήταν οι πρώτοι κάτοικοι της Ιταλίας, αλλά τη γλώσσα της εποχής τους. Εσύ όμως χρησιμοποιείς γλώσσα που έχει πέσει σε αχρηστία εδώ και πολλά χρόνια, σαν να μιλούσες τώρα με τη μάνα του Ευάνδρου, επειδή δε θέλεις να ξέρει και να καταλαβαίνει κανείς τι λες. Ανόητε άνθρωπε, γιατί δε σωπαίνεις, για να πετύχεις αυτό που θες; Λες όμως πως σου αρέσουν τα παλιά τα χρόνια, γιατί είναι τιμημένα και καλά και σεμνά. Έτσι λοιπόν να ζεις όπως οι παλιοί.

1. α. exitu, exituum
auxilium, auxiliorum
nocte / noctu, noctium
agmen, agminum
homines inepti

β. nullius rei
talis
meae
quendam
aliquod

2. miseriora, miserrima
feroces, ferocissimos
pluribus, plurimis
melior, optima
antiquiores, antiquissimi

3. α. loqui,
locuturum esse,
locutum esse,
locutum fore

β. cassura sit
ausus esset
scito

placuisset
faciendi

4. a quo C. Marius quam celerrime hostis iudicaretur.
ή qui C. Marium quam celerrime hostem iudicaret

C. Marii hostis iudicandi causa

5. Είναι ειδικό απαρέμφατο ως αντικείμενο στο dicuntur.
Υποκείμενο του απαρεμφάτου είναι το qui(ταυτοπροσωπία).
Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου βρίσκεται κατ' εξαίρεση σε πτώση ονομαστική, επειδή εξαρτάται από το παθητικό λεκτικό προσωπικό ρήμα dicuntur (άρση του λατινισμού).

6. noli sic vivere
ne sic vixeris

7. Cicero dixit bellorum civilium exitus tales esse semper, ut non solum ea fierent, quae vellet victor.
Philosophus hominem interrogavit quin taceret, ut consequeretur, quod vellet.

8. quod fessa est
quod fessa esset
cum fessa esset

9. επιθετικός προσδιορισμός στο bellis
κατηγορούμενο στο victores
υποκείμενο στο sunt
αφαιρετική οργανική του μέσου στο parta sit
αφαιρετική της αιτίας στο fessa
δοτική προσωπική χαριστική από το cederet ή αντικείμενο
επιρρηματικό κατηγορούμενο της τάξης / σειράς στο coluisse / αναφέρεται στο qui
αντικείμενο στο uteris
υποκείμενο στο placere (ετεροπροσωπία)
υποκείμενο στο εννοούμενο vivebant